

DECIZIE

27 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Valentina Clevadî
Ala Cobăneanu
Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspunderea Limitată „ADM Agro-Food”, reprezentată de avocatul Spoială Sergiu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Victor Vașciaev împotriva Societății cu Răspunderea Limitată „Merencon” în proces de insolvență, intervenienți accesorii Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni, Societate cu Răspundere Limitată „ADM „Agro-Food” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și la cererea de chemare în judecată înaintată de Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” în proces de insolvență împotriva Societății cu Răspunderea Limitată „Merencon” în proces de insolvență, Societate cu Răspunderea Limitată „ADM Agro-Food”, intervenient accesoriu Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni cu privire la declararea nulității a contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016, prin care cererile înaintate de Victor Vașciaev și Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” au fost admise,

c o n s t a t ă :

La 31 iulie 2015 Victor Vașciaev a înaintat în instanța de insolvență cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Merencon” în proces de insolvență, intervenienți accesorii BC „Molbova-Agroindbank” SA, SRL „ADM Agro-Food” cu privire la declararea nulității contractului nr.6626 din 15 iulie 2015, încheiat între SRL „Merencon” în proces de insolvență în calitate de Vânzător, BC „Moldova-Agroindbank” SA în calitate de creditor gajist și SRL „ADM Agro-Food” în calitate de Cumpărător, privind vânzarea-cumpărarea bunurilor imobile: teren cu suprafața de 0,6101 ha, cu numărul cadastral: 1034303.082, construcții cu numărul cadastral: 1034303.082.01, 1034303.082.02, 1034303.082.03, 1034303.082.04, 034303.082.05, 1034303.082.06, 1034303.082.07, 1034303.082.08, 1034303.082.09, situate în raionul Anenii-Noi, satul Mereni și a bunurilor mobile: liniei de prelucrare și ambalare a zahărului rafinat în cuburi tip „C”, anul producerii 2003; Utilajului

cazangeriei anul producerii 1997, Liniei de prelucrare roșiilor, anul producerii 1991; liniei de prelucrare a fructelor, anul producerii 1991.

La 10 noiembrie 2015 Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” în proces de insolvență, la fel, a înaintat instanței de insolvență cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Merencon” în proces de insolvență, intervenienți accesorii BC „Molbova-Agroindbank” SA, SRL „ADM Agro-Food” privind declararea nulității contractului nr.6626 din 15 iulie 2015, încheiat între SRL „Merencon” în proces de insolvență în calitate de Vânzător, BC „Moldova-Agroindbank” SA în calitate de creditor gajist și SRL „ADM Agro-Food” în calitate de Cumpărător, privind vânzarea-cumpărarea bunurilor imobile: teren cu suprafața de 0,6101ha, cu numărul cadastral: 1034303.082, construcții cu numărul cadastral: 1034303.082.01, 1034303.082.02, 1034303.082.03, 1034303.082.04, 1034303.082.05, 1034303.082.06, 1034303.082.07, 1034303.082.08, 1034303.082.09, situate în raionul Anenii-Noi, satul Mereni și precum și a bunurilor mobile: liniei de prelucrare și ambalare a zahărului rafinat în cuburi tip „C”, anul producerii 2003; Utilajului cazangeriei anul producerii 1997, Liniei de fabricare a sucurilor cu șoc termic, anul producerii 1991, Liniei de prelucrare a marinatei din legume, anul producerii 1991, Liniei de prelucrare a roșiilor, anul producerii 1991; Liniei de prelucrare a fructelor, anul producerii 1991.

În motivarea cererii atît Vașciaev Victor, cît și Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” au invocat că procedura de vânzare-cumpărare a bunurilor menționate a fost efectuată cu încălcarea prevederilor art. 131 al Legii insolvenței.

Astfel, invocă că în vederea stabilirii valorii bunurilor vândute, a fost perfectat un raport de evaluare a bunurilor imobile nr. 1237-05-2015 din 27 mai 2015 potrivit căruia valoarea de lichidare a bunurilor imobile-terenul cu suprafața de 0,6101 ha, cu nr. cadastral 1034303.082 și construcțiile cu nr. cadastral 1034303.082.01; 02; 03; 04; 05; 06; 07 ; 08; 09; situate în Republica Moldova raionul Anenii Noi, satul Mereni, constituie 2 108 000 lei.

Suștin, însă, că nu a fost întocmit un raport de evaluare, valoarea acestora fiind determinată la un preț de 313 093,20 lei, de către un colaborator al SA „Moldova-Agroindbank”, cu toate că potrivit art. 491 Cod civil, art. 75 al Legii nr. 449 din 30-07-2001 cu privire la gaj, art. 34 al Legii nr. 142/26.06.2008 cu privire la ipotecă, creditorul ipotecar/gajist trebuie să vîndă bunul ipotecat fără tergiversări nejustificate, în condiții și la un preț comercial rezonabil, ținînd cont de interesele debitorului ipotecar.

În această ordine de idei, menționează că bunurile imobile și mobile menționate ale SRL „Merencon” au fost înstrăinate contrar prevederilor legale, la un preț intenționat diminuat, ce nu corespunde valorii reale a bunurilor.

Afirmă că lichidatorul Barcari Ina a încheiat contractul de vînuire-cumpărare la un preț diminuat de 3 000 000 lei, prejudiciind astfel interesele debitorului. Or, conform raportului de evaluare din 05 iunie 2015 valoarea de lichidare a bunurilor date constituie 6 903 178,00 lei (5 448 000,00 lei +1 455 178,00 lei).

Totodată, evidențiază că potrivit prevederilor art. 54 lit. f), art. 61 lit. h) și art. 69, art. 117 alin. (7), alin.(8) al Legii nr. 149 din 29 iunie 2012, anume adunarea generală sau după caz comitetul creditorilor urma să decidă asupra formei de vînzare a bunurilor debitorului, precum și a prețului inițial de vînzare a acestor bunuri.

Or, din prevederile normelor menționate rezultă că, lichidatorul prezintă comitetului sau adunării creditorilor un raport despre evaluare a bunurilor, iar prețul inițial de vânzare a bunurilor și modul de vânzare se stabilesc la adunarea creditorilor sau la comitetul creditorilor, în baza raportului prezentat de lichidator și a evaluării efectuate în conformitate cu legislația, însă nu poate fi mai mic de valoarea evaluată.

De asemenea, cu referire la prevederile art. 117 alin. (10), alin. (12) și alin. (14) a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, susțin că lichidatorul în bază de contract de vânzare-cumpărare prin negocieri directe, poate vinde (cu acordul comitetului creditorilor sau al adunării creditorilor) doar inventarul și/sau bunurile ale căror valoare individuală este de până la 10 000 de lei (cu excepția imobilului sau a valorilor mobiliare) fără a organiza licitații sau concursuri.

Reieșind din conținutul textelor citate, consideră că în cazul bunurilor a căror valoare depășește 10 000,00 lei, a bunurilor imobile și a valorilor mobiliare, organizarea licitației este obligatorie.

Concomitent, cu referire la prevederile art. 123 a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, invocă că legiuitorul a prevăzut cazurile când bunurile se pot fi înstrăinate prin negocieri directe cu încheierea unui contract de vânzare-cumpărare, în restul cazurilor bunurile urmează a fi vândute la licitație sau prin tender, cu determinarea, celei mai avantajoase oferte și chiar în cazul înstrăinării bunurilor prin negocieri directe cu încheierea unui contract de vânzare-cumpărare, lichidatorul poate încheia contractul de vânzare-cumpărare doar după ce procesul-verbal al negocierilor directe a fost aprobat de comitetul creditorilor sau de adunarea creditorilor, sau de instanța de insolvență.

Prin încheierea instanței de insolvență din 23 februarie 2016 acțiunea înaintată de Vașciaev Victor împotriva SRL „Merencon” în proces de insolvență, intervenienți accesorii BC „Molbova-Agroindbank” SA, SRL „ADM Agro-Food” a fost conexată într-un singur proces cu acțiunea înaintată de Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” împotriva SRL „Merencon” în proces de insolvență, intervenienți accesorii BC „Moldova-Agroindbank” SA, SRL „ADM Agro-Food”, fiindu-i atribuit numărul de dosar 2i-341-1/14.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016 cererile lui Vașciaev Victor și Asociației de Economii și Împrumut „Mereni” au fost admise, fiind declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 6626, încheiat la 15 iulie 2015 între lichidatorul Fabricii de Conserve „Merencon” SRL, Ina Barcari, BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „ADM Agro-Food” cu privire la vânzarea-cumpărarea bunurilor mobile și imobile: teren pentru construcții și construcții indicate în pct. 1 al contractului menționat.

La 31 mai 2016, SRL „ADM Agro-Food”, reprezentată de avocatul Spoială Sergiu a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea cererilor înaintate de către Vașciaev Victor și Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” ca fiind neîntemeiate.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea instanței de insolvență, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că în conformitate cu legislația civilă în vigoare la art. 220-233, fiind specificată noțiunea de nulitate a unui act, cu toate acestea demersul creditorului Vașciaev Victor nu se încadrează în nici un motiv, respectiv urma a fi respins.

Menționează că instanța de insolvență, în motivarea deciziei sale a specificat doar trei motive pentru care a considerat că actul juridic autentificat notarial urmează a fi declarat nul.

Astfel, subliniază că în conformitate cu prevederile art. 57 alin. (1) al Legii insolvenței, hotărârea privind valorificarea bunurilor afectate cu garanții se ia numai de către creditorii garanți, iar conform art. 131 alin. (1) al aceleiași Legi, administratorul insolvenței/lichidatorul trebuie să înceapă și să încheie procedura de valorificare a garanției într-un interval de timp rezonabil, în funcție de tipul de bunuri și de regulile obișnuite practicate pe piață care asigură vânzarea la cel mai bun preț, dar nedepășind limitele prevăzute de prezenta lege.

Cu referire la normele enunțate, afirmă că la data de 02 iunie 2015 a fost depusă cererea din partea recurentului prin care s-a exprimat disponibilitatea procurării bunurilor mobile și imobile specificate la pct. 1 al contractului de vânzare cumpărare nr. 6626 din 15 iunie 2015, la prețul de 3 000 000 lei.

La cererea administratorului, creditorul garantat BC „Moldova Agroindbank” SA, a depus la biroul administratorului autorizat Raportul de evaluare nr. 1237-05-2015 întocmit de către compania de evaluare „General Expert” SRL, prin care bunurile imobile ipotecate au fost evaluate la prețul de piață de 3 011 000 lei.

Afirmă că lichidatorul în conformitate cu prevederile art. 131 al Legii insolvenței a notificat creditorul garantat, ultimul prin acordul scris a acceptat oferta, neavând careva pretenții asupra prețului sau altele.

Mai invocă că la materialele cauzei este anexat procesul-verbal nr. 02 al adunării creditorilor (de raportare) Fabrica de Conserve „Merencon” SRL, în care este descrisă cu lux de amănunte toată procedura de negociere a tranzacției de vânzare cumpărare și la care au participat mai mulți creditori, inclusiv și intimatul Vașceaev Victor.

Prin urmare, evidențiază că intimatul având calitatea de creditor în cadrul adunării nu a menționat despre procedură realizării bunurilor ipotecate. Mai mult ca atât la data de 08 iulie 2015 nu a specificat despre prezența unui alt raport de evaluare, care este de fapt din data de 05 iunie 2015, întocmit de compania „Proconsulting”.

Invocă în acest sens și asupra faptului că cererea în vederea realizării Raportului respectiv la materialele cauzei lipsește, ceea ce dă dovadă că acest Raport a fost efectuat la cererea unei persoane terțe, care nu deține nici o calitate în procesul de insolvență, fapt omis de către instanța de insolvență, care și mai mult face referire la acest raport de evaluare.

La 06 iulie 2016, administratorul SRL „Dalivat-Trans”, Danila Livia, a depus referința la recursul declarat, în care a invocat caracterul neîntemeiat și abuziv al acestuia și a solicitat respingerea lui ca fiind depus tardiv.

La 21 iulie 2016, administratorul Asociației de Economii și Împrumut „Mereni” în proces de insolvență a depus referința la recursul declarat, în care a invocat caracterul neîntemeiat și abuziv al acestuia și a solicitat respingerea lui ca fiind depus tardiv.

La 22 iulie 2016 SRL „ADM Agro-Food” a depus o cerere prin care a solicitat repunerea în termen a recursului, susținând în acest sens că a făcut cunoștință cu actul contestat la data de 13 mai 2016, după înregistrarea a două cereri cu privire la eliberarea hotărârii motivate, or Codul de procedură civilă nu prevede noțiunea unui recurs nemotivat pentru a înregistra recursul în timp de 15 zile din data pronunțării.

La fel, invocă că în cadrul procedurii de insolabilitate a debitorului SRL „Merencon” a fost examinat demersul intimațiilor primit și examinat de către instanță fără achitarea taxei de stat, ca rezultat a fost emis un act (hotărîre) prin care a fost declarată nulă tranzacția de vânzare cumpărare.

Astfel, afirmă că a înregistrat cererea de recurs împotriva hotărîrii primei instanțe la data de 23 mai 2016, conducîndu-se de prevederile art. 429 CPC al RM, care indică că pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanță de apel, cît și hotărîrile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolabilitate, respectiv în conformitate cu Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 și Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, nu a achitat taxa de stat.

Menționează că cererea de recurs a fost primită și înregistrată de Curtea Supremă de Justiție cu nr. 02-1916, iar la 26 mai 2016 reprezentantul recurentului Spoială Sergiu a fost înștiințat de către specialistul Curții Supreme de Justiție că probabil va trebui să achite taxa de stat în mărime de 25 000 lei, iar ulterior, pe parcursul zilelor de 26 mai și 29 mai, a căutat să afle dacă este sau nu nevoie de achitarea acestei taxe de stat, doar la data de 30 mai 2016 ora 16:00 i s-a comunicat că totuși este nevoie de achitarea acestei taxe de stat, dat fiind faptului că este un recurs ordinar indiferent că hotărîrea a fost emisă în cadrul procedurii de insolabilitate.

Susține că, taxa de stat în mărime de 25 000 lei a fost achitată imediat a doua zi prin intermediul persoanei fizice investită cu drepturile respective, din considerentul că recurentul la acel moment avînd conturile blocate și situația financiară precară.

Consideră că pe lîngă toate subtilitățile juridice ale acestui caz, problema trebuie privită în ansamblu și anume că intimații încearcă să remedieze scopurile ascunse pe care le urmăresc prin intermediul instanțelor de judecată. Mai mult ca atît în cazul care este egalitatea părților în acest dosar atunci cînd intimații sunt absolviți de plata taxei de stat, iar recurentul este impus să o achite în caz contrar fiind limitat lipsit de dreptul de acces la justiție.

Studiind materialele dosarului Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul ca fiind depus cu omiterea termenului de declarare a acestuia din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Conform art. 356 CPC, cererea de declarare a insolabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolabilității.

Conform art. 1 alin. (4) Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Art. 8 alin. (1) Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, statuează că hotărîrile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

În sensul prevederilor normelor citate legiuitorul identifică că termenul de 15 zile de declarare a recursului împotriva hotărîrii instanței de insolabilitate curge de la data pronunțării ei.

Având în susținere prevederile normei enunțate, instanța de recurs relevă la caz că hotărîrea Curții de Apel Chișinău, prin care au fost admise cererile lui Vașciaev Victor și Asociația de Economii și Împrumut „Mereni” și declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 6626, încheiat la 15 iulie 2015 între lichidatorul Fabricii de Conserve „Merencon” SRL, Ina Barbari, BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „ADM Agro-Food” cu privire la vânzarea-cumpărarea bunurilor mobile și imobile: teren pentru construcții și construcții indicate în pct. 1 al contractului menționat, a fost emisă și pronunțată la 12 aprilie 2016.

Aici este util a evidenția materialele cauzei și anume, procesul-verbal al ședinței de judecată din 12 aprilie 2016, care atestă cu certitudine că hotărîrea recurată a fost pronunțată în prezența reprezentantului recurentului SRL „ADM Agro Food”, Spoială Sergiu, ultimului fiindu-i explicată procedura și termenul de atac (f. d. 161-162).

Tot materialul probator denotă că prin cererile depuse la 15 aprilie 2016 și 27 aprilie 2016 reprezentantului recurentului SRL „ADM Agro Food”, Spoială Sergiu a solicitat eliberarea copiei hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016, însă a recepționat-o aceasta, contra semnătură, doar la 13 mai 2016, fapt ce se confirmă prin recipisa semnată de ultimul în acest sens (f. d. 174).

Este de menționat că reprezentantul SRL „ADM Agro Food”, avocatul Spoială Sergiu, inițial a depus cerere de recurs la 23 mai 2016, însă, prin încheierea Președintelui interimar al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 27 mai 2016, a fost constatat că aceasta nu întrunea condițiile prevăzute de art. 437 CPC și anume nu a fost anexată dovada achitării taxei de stat, motiv pentru care a fost restituită, în conformitate cu art. 438 CPC (f.d. 193).

Încheierea menționată a fost recepționată de către reprezentantul recurentului SRL „ADM Agro Food”, Spoială Sergiu la 30 mai 2016 (f. d. 195).

De asemenea, actele cauzei atestă că reprezentantul SRL „ADM Agro Food”, avocatul Spoială Sergiu, a depus un alt recurs la 31 mai 2016, respectiv cu încălcarea termenului de 15 prevăzut de art. 8 alin. (1) Legea insolabilității.

La acest capitol necesită a fi remarcat că depunerea anterioară (la 23 mai 2016) de către reprezentantul SRL „ADM Agro Food”, avocatul Spoială Sergiu a recursului împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016, nu poate justifica omiterea termenului prevăzut de art. 8 alin. (1) Legea insolabilității.

Aceasta deoarece cererea de recurs a fost restituită recurentului prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 mai 2016, ca fiind depus cu încălcarea prevederilor art. 438 alin. (2) CPC.

Iar art. 438 alin. (3) CPC, direct indică că restituirea cererii de recurs nu împiedică declararea repetată a recursului după lichidarea neajunsurilor și respectarea celorlalte reguli stabilite de lege pentru declararea lui.

În sensul dispoziției legale menționate este de înțeles că recurentul urma să respecte termenul de 15 zile de depunere a recursului, termen prevăzut de art. art. 8 alin. (1) Legea insolabilității.

De altfel, faptul depunerii recursului în afara termenului legal, se atestă prin însuși solicitarea recurentului cu privire la repunerea recursului în termenul de

declarare, care, însă se constată a fi una neîntemeiată, deoarece recurentul nu a invocat nici un motiv, în sensul art. 116 CPC, care ar justifica neîndeplinirea actului de procedură în termen și ar constitui temei pentru repunerea recursului în termen.

Or, din sensul art. 116 alin.(1) și (3) CPC rezultă că, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Având în susținere prevederile normei enunțate instanța de recurs reține că solicitarea recurentului cu privire la repunerea recursului în termen este neîntemeiată, prin urmare, nu constituie temei de repunere a recursului în termen.

Altfel spus, motivul invocat de către recurent precum că recursul anterior a fost depus în termen, însă din cauza comunicării cu întârziere despre necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel și achitării acesteia doar la 31 mai 2016, nu îndeplinește cerințele art. 116 CPC

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs relevă că, într-adevăr, recursul inițial a fost depus de către reprezentantul SRL „ADM Agro Food”, avocatul Spoială Sergiu la 23 mai 2016, cărui, după cum recunoaște și ultimul, i-a fost comunicat despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat, fapt însă ignorat de acesta, ce a generat, prin prisma prevederilor art. 438 alin.(2) CPC, restituirea recursului declarat de către avocatul Spoială Sergiu în interesele SRL „ADM Agro Food” ac fiind depus fără plata taxei de stat.

Iar în condițiile în care, restituirea cererii de recurs în legătură cu faptul neachitării taxei de stat, nu întrerupe termenul de declarare a recursului, SRL „ADM Agro Food” era obligată să depună un alt recurs cu respectarea tuturor condițiilor impuse de legiuitor față de conținutul cererii de recurs, pînă la expirarea termenului de atac.

Pe cînd, recurentul prin înaintarea recursului la 31 mai 2016, și-a exercitat dreptul său cu nerespectarea termenului legal, care de natură atrage decăderea dreptului de a exercita calea de atac a recursului și să justifice în speță, admiterea excepției tardivității recursului și în consecință, atrage respingerea recursului ca fiind depus cu omiterea termenului de atac.

La caz, instanța de recurs notează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decît într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Mai mult decît atît, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință față de drepturile procedurale conferite de legislator.

Totodată, părțile interesate în cadrul unui proces, trebuie să urmărească „pas cu pas” desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența Curții Europene.

Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012 și SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

În conformitate cu art. 56 alin. (3) CPC, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) CPC, instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de drepturi, dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Corelativ art. 113 alin. (1) și art.10 alin. (1) CPC, expres prevăd că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege, ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procesual civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Astfel, instanța de recurs concluzionează că recursul declarat de către avocatul Sergiu Spoială în interesele SRL „ADM Agro Food” la 31 mai 2016, este unul tardiv, declarat în afara termenului legal.

Se reiterează că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (3 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către parați a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Astfel, pentru considerentele menționate și avînd în vedere că recursul declarat de către SRL „ADM Agro-Food”, reprezentată de avocatul Spoială Sergiu, este depus cu omiterea termenului de declarare, iar cererea de repunere în termen a recursului este neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de repunere în termen a recursului și de a respinge recursul declarat de SRL „ADM Agro-Food”, reprezentată de avocatul Spoială Sergiu ca depus cu omiterea termenului de prescripție, cu menținerea hotărîrii contestate.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge cererea Societății cu Răspunderea Limitată „ADM Agro-Food”, reprezentată de Spoială Sergiu cu privire la repunerea recursului în termen.

Se respinge recursul declarat de către Răspunderea Limitată „ADM Agro-Food”, reprezentată de Spoială Sergiu ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadî

Ala Cobăneanu

Oleg Sternioală

Tamara Chișca-Doneva